แนวทางในการวางระบบขนส่งสาธารณะที่เชื่อมสนามบินนานาชาติอุดรธานี สู่สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรธานี

Guideline for Public Transportation Connectivity from International Airport and Tourist Destinations, A case of Udon Thani Province

อัญชริดา ไกรวาส
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Ancharida Kraiwat
Khon Kaen University
Email: uncharida@kkumail.com

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยวิจัยนี้มุ่งตอบคำถามที่ว่าประชาชนและนักท่องเที่ยวที่มาเยือนจังหวัดอุดรธานี มีความต้องการระบบขนส่งสาธารณะอย่างไรที่เชื่อมบินสนามบินนานาชาติกับแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ได้มาจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากภาครัฐ ภาคเอกชน และนักวิชาการ

ผลการวิจัย พบว่า ข้อค้นพบ 6 ประการดังนี้ 1) ความต้องการของระบบขนส่งสาธารณะ นักท่องเที่ยวประชาชน มีความต้องการของระบบขนส่งสาธารณะในการเดินทางเชื่อมต่อไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ จากสนามบินอุดร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนามบินอุดรธานี, ขนส่งจังหวัดอุดรธานี และสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา โดยเฉพาะท้องถิ่นที่ควรจัดบริการสาธารณะให้ประชาชน และบูรณาการงานร่วมกัน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรธานี 2) เส้นทางและโครงข่าย ควรจัดสรรตามความต้องการและประเภทของสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ สาย A แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ สาย B แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และสาย C แหล่งท่องเที่ยวศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ซึ่งควรจัดเฉพาะ เสาร์ - อาทิตย์ หรือในช่วงเทศกาลหรืองานสำคัญประจำจังหวัด 3) ยานพาหนะ ควรใช้ระบบขนส่งแบบรถสองแถว โดยกำหนดราคา

---

* ได้รับบทความ: 28 มกราคม 2567; แก้ไขบทความ: 24 มิถุนายน 2567; ตอบรับตีพิมพ์: 24 มิถุนายน 2567
Received: 28 January 2024; Revised: 24 June 2024; Accepted: 24 June 2024

ขนาดยานพาหนะการเข้าถึงการใช้บริการที่ดี 4) สถานีขนส่ง ควรเชื่อมโยงกับสถานที่อื่น ได้แก่ การรถไฟแห่งประเทศไทย, เทศบาลอุดรธานี, บริษัทขนส่ง จำกัด รวมถึงการพัฒนาการให้บริการข้อมูลข่าวสารและการจำหน่ายตั๋วผ่านช่องทางออนไลน์และการเก็บข้อมูลผู้ใช้บริการในการพัฒนาในอนาคต 5) ผู้ให้บริการหรือผู้ประกอบการขนส่ง ภาครัฐ ควรช่วยเหลือด้านการลงทุนแก่ผู้ให้บริการหรือผู้ประกอบการขนส่งภาคเอกชนเองควรมีการพัฒนานำระบบการจองและจำหน่ายตั๋วออนไลน์มาใช้ 6) การกำกับดูแลระบบขนส่ง มีความจำเป็นต้องบูรณาการแผนการทำงานร่วมกันระหว่างท้องถิ่นและขนส่งจังหวัดอุดรธานีโดยดำเนินการตามมาตราฐานระดับขนส่งสากล

คำสำคัญ: สนามบินอุดรธานี; ระบบขนส่งสาธารณะ; สถานที่ท่องเที่ยวอุดรธานี

Abstract

This research aims to address the question of what public and tourists visiting Udon Thani province need in terms of a public transportation system that connects the international airport with tourist destinations within the province. The data used in this research were gathered from the study of relevant documents and in-depth interviews with key stakeholders from the public sector, private sector, and academic experts.

Proposed guidelines for developing a public transport system connecting Udon Thani International Airport to tourist attractions in Udon Thani Province, 6 points as follows: 1) Needs of the public transport system Tourists and citizens have a need for public transportation to connect to various tourist attractions. From Udon Airport Related agencies Udon Thani Airport, Udon Thani Provincial Transport and the tourism and sports office Especially local areas that should provide public services to the people. and integrate work together To promote tourism in Udon Thani Province 2) Routes and networks Should be allocated according to needs and types of tourist attractions, including Line A: historical tourist attractions, Line B: natural tourist attractions, and Line C: art, culture, and tradition tourist attractions, which should be organized only on Saturdays - Sundays or during festivals or important events in the province. 3) Vehicles should use the songthaew transportation system, with prices and vehicle sizes determined. Access to good services 4) The bus station should be linked with other places, including the State Railway of Thailand, Udon Thani Municipality, Transport Company Limited,

including the development of information services and ticket sales through online channels and data collection. service users in future development 5) Service providers or transport operators: The government should provide investment assistance to service providers or transport operators. The private sector should develop and use online ticket booking and sales systems. 6) Transportation system supervision. There is a need to integrate a collaborative plan between the local government and Udon Thani Provincial Transport. By operating according to international transportation standards.

Keywords: Udon Thani Airport; Public transportation; Udon Thani tourist attractions

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย เนื่องจากเป็นแหล่งรายได้จากนักท่องเที่ยวและการจ้างงาน ประเทศไทยมีความได้เปรียบด้านการท่องเที่ยวจากการมีทรัพยากรทางธรรมชาติและมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งมีความสวยงามติดระดับโลก มีเอกลักษณ์ต่างจากภูมิภาคอื่นซึ่งสามารถพัฒนาเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยว (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2555)

ท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี หรือ สนามบินอุดรธานี เป็นสนามบินนานาชาติที่เป็นจุดศูนย์กลางถ่ายเปลี่ยนการเดินทางที่สำคัญของจังหวัดอุดรธานี ปัจจุบันมีเที่ยวบินเปิดให้บริการจำนวน 54 เที่ยวบิน ซึ่งสามารถรองรับผู้โดยสารได้จำนวน 1,200 คน/ชั่วโมง หรือ 3.46 ล้านคน/ปีท่าอากาศยานอุดรธานี ในปัจจุบันสนามบินท่าอากาศยานอุดรธานีมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างแพร่หลาย สนามบินท่าอากาศยานอุดรธานี เป็นจุดศูนย์กลางของอีสานที่รองรับนักท่องเที่ยวมาเป็นอันดับหนึ่ง อาจจะเป็นเพราะว่าสนามบินอุดรธานีมีขนาดที่ใหญ่ มีพื้นที่กว้างขว้าง มีที่จอดรถที่กว้างใหญ่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการสนามบินท่าอากาศยานอุดรธานีและผู้ที่คอยมารับ-ส่ง นักท่องเที่ยวส่วนด้านภายนอกของอาคารยังมีรถแท็กซี่ รถตู้ที่คอยให้บริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวบริการรับ-ส่ง จนถึงที่หมาย นอกจากนี้ยังมีรถเหมาไปยังจังหวัดที่ใกล้เคียงอีกด้วย นับได้ว่าสนามบินท่าอากาศยานอุดรธานีสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการเป็นอย่างมาก

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2556-2560) ได้กำหนดถึงแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาลและความเชื่อมโยงกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 โดยสนับสนุนและปรับปรุงเส้นทางคมนาคมเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวสำคัญในแต่ละจังหวัดและเชื่อมโยงระหว่างจังหวัด เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี ระบบบริการรถโดยสารระหว่างจังหวัดที่จำเป็นต้องมีมาตรฐานด้านคุณภาพในเรื่อง

ความสะอาด การบริการ และความปลอดภัยของระบบขนส่งสาธารณะที่อำนวยความสะดวกการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยวทั้งในเขตเมืองและนอกเขตเมือง ซึ่งแนวโน้มของการเดินทางจากของนักท่องเที่ยวจากสนามบินนานาชาติอุดรธานีสู่สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรธานี สะท้อนว่า นักท่องเที่ยวเลือกที่จะเดินทางโดยยานพาหนะส่วนตัวมากกว่าระบบขนส่งสาธารณะ ที่เป็นเช่นนี้เกิดจากปัญหาในการให้บริการของระบบขนส่งสาธารณะที่ไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เดินทาง เช่น เส้นทางเดินรถไม่ครอบคลุมพื้นที่ความต้องการ ปัญหาตารางเวลาในการเดินรถที่ไม่แน่นอน การให้บริการที่ไม่ได้มาตรฐาน รวมถึงระบบการให้บริการที่ดำเนินการโดยเอกชนซึ่งมุ่งเน้นผลกำไรมากกว่าการให้บริการเชิงสังคม ด้วยเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยต้องการทราบแนวทางในการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะที่เชื่อมสนามบินนานาชาติอุดรธานีโดยการเป็นจุดศูนย์กลางในเปลี่ยนถ่ายที่เชื่อมโยงการเดินทางของนักเที่ยว สู่สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรธานี เพื่อส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวและประชาชนได้รับบริการที่ดีจากการใช้บริการรถขนส่งสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเดินทางขนส่งสาธารณะที่เชื่อมสนามบินนานาชาติอุดรธานีสู่สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาขนส่งสาธารณะที่เหมาะสมที่เชื่อมสนามบินนานาชาติอุดรธานีสู่สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้มีการจัดการดำเนินงานวิจัยไว้ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การสัมภาษณ์การเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยต้องการข้อมูลของผู้ที่ดูแลนโยบาย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน นักวิชาการ เนื่องจากทั้ง 3 ภาคส่วนเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดการขนส่งสาธารณะของเมือง ภาครัฐสามารถให้ข้อมูลเชิงนโยบายได้ ภาคเอกชนสามารถให้ข้อมูลด้านความต้องการของผู้ใช้งานของผู้ประกอบการและนักวิชาการสามารถให้ข้อมูลเชิงมาตรฐานความจำเป็นหรือว่าความน่าจะเป็นในเชิงทฤษฎี

วิธีการและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และนักวิชาการ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เช่น ระบบขนส่งสาธารณะ แหล่งท่องเที่ยว จำนวนเที่ยวบิน ในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานี

2. การสำรวจรถขนส่งสาธารณะ รถประจำทางและรถไม่ประจำทางสู่สถานที่ภายในตัวเมืองอุดรธานี

3. การสำรวจรถขนส่งสาธารณะ รถประจำทาง และรถไม่ประจำทางสู่สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดอุดธานี

4. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและระบบขนส่งสาธารณะทั้งภายในและต่างประเทศ

5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สู่กรอบแนวคิดในการวิจัย

6. ลงพื้นที่สัมภาษณ์บุคคลที่บุคคลที่เกี่ยวข้องและบุคคลที่มีส่วนจัดการระบบขนส่งสาธารณะ

7. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ สู่การสรุปและอภิปรายผล ในการพัฒนาวางแนวทางขนส่งสาธารณะต่อไป

ผลการวิจัย

1. รูปแบบการเดินทางขนส่งสาธารณะที่เชื่อมสนามบินนานาชาติอุดรธานีสู่สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรธานี พบว่า หน่วยงานที่ 1 คือ ภาครัฐ ระบบขนส่งสาธารณะ หากภาครัฐดำเนินการได้ย่อมเป็นผลดีให้กับชุมชน ที่ถ่ายเทนักเที่ยวชาวต่างชาติได้มากขึ้น แต่ทั้งนี้เองหากภาครัฐดำเนินการควรมีการศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ และหารือกับหลายฝ่าย เพื่อไม่ให้เกิดกรณีปัญหาการขาดทุนหรือขาดรายได้ เฉกเช่นระบบขนส่งสาธารณะหลายปีก่อนที่ผ่านมา ซึ่งทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ชื่นชอบการดำเนินงานของจังหวัดภูเก็ตเป็นพิเศษ เพราะมีโอกาสได้เดินทางไปกับครอบครัวโดยไม่ใช่รถยนต์ส่วนตัวและใช้ระบบขนส่งสาธารณะที่เห็นว่า สะดวกสบาย ประหยัด และตรงต่อเวลา สู่สถานท่องเที่ยวในจังหวัดหลายอำเภอและสู่จังหวัดอื่นๆ หากรัฐดำเนินการได้ เห็นว่าเศรษฐกิจในจังหวัดอุดรธานีที่ดำเนินการกับงานพืชสวนโลกที่จะเกิดขึ้น อาจก่อให้เกิดหลายได้ต่อจังหวัดมหาศาล โดยเห็นควรให้ศึกษาบริหารจัดการความต้องการคมนาคมขนส่ง โดยการนำมาตรการบริหารจัดการความต้องการเดินทางระบบสากลมาบังคับใช้ และ หน่วยงานที่ 2 ภาคเอกชน รถรับส่งจากสนามบินนานาชาติอุดรธานีสู่หนองคาย ณ สะพานมิตรภาพไทยลาว บริการรถเช่าพร้อมคนขับ จำหน่ายตั๋วเครื่องบิน และสามารถสอบถามเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยวจากสนามบินสนามบินนานาชาติอุดรธานีสู่ที่ประตูชายแดนประเทศสาธารณะรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยในปัจจุบันหากผู้ใช้บริการการท่องเที่ยวประสงค์ที่จะเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวจากสนามบิน ผู้ใช้บริการสามารถ สอบถามหรือวางแพลนการเดินทางได้กับผู้ประกอบการ โดยค่าใช้จ่ายจะขึ้นกับระยะเวลาในการท่องเที่ยว (จำนวนวัน) และ ระยะทางสู่สถานที่ท่องเที่ยว ทั้งนี้สามารถจองล่วงหน้าหรือติดต่อสอบถามได้ หากประสงค์จะเดินทางในทันที โดยติดต่อผ่านทางเว็บไซต์ เบอร์โทรศัพท์ เพจ หรือเคาน์เตอร์ของผู้ประกอบการ

2. แนวทางในการพัฒนาขนส่งสาธารณะที่เหมาะสมที่เชื่อมสนามบินนานาชาติอุดรธานีสู่สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรธานี พบว่า จังหวัดอุดรธานีมีศักยภาพมากเพียงพอที่เป็นเมืองแหล่งการท่องเที่ยว เนื่องจากจังหวัดอุดรธานีมีสถานทีท่องเที่ยว ในแง่ของเชิงประวัติศาสตร์ ความเชื่อ ธรรมชาติที่สวยงาม ในการทำงานได้ไปเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ ในการท่องเที่ยว เห็นว่า สถานที่แต่ละที่มีความแตกต่าง และมีความงดงามกันต่างกันไป ตามความหลากหลาย และบางสถานที่ยังเป็นแหล่งศักดิ์สิทธิ์มีความน่านับถือและความเชื่อ จึงเห็นว่าการท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานีหากมีระบบขนส่งที่ดี ก็จะเพิ่มโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดอุดรธานีได้ ซึ่งทั้งนี้จากการทำงานภาครัฐมีข้อมูลเชิงกายภาคและข้อมูลในสถานที่ท่องเที่ยวครบ หากจะดำเนินการอย่างจริงจังและคล่องตัว องค์กรและผู้ให้สัมภาษณ์เองก็ยินดีให้ความร่วมมือในการวางแนวทางที่อาจเกิดขึ้นได้ เพราะสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาเก็บสถิติข้อมูลการท่องเที่ยวไว้ทุก ๆ ปีอยู่แล้ว

หากมีการวางแนวทางระบบขนส่งสาธารณะที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตจริง มีความคิดเห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินงานของภาครัฐ หรือการดำเนินการของภาคเอกชนโดยการกำกับดูแลจากภาครัฐเองอยากให้นึกถึงประโยชน์สูงสุดในการดำเนินกิจการ ให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนและท่องเที่ยวอย่างสูงสุด ดังนั้นระบบขนส่งสาธารณะที่ดีก็ควรเกิดจากการดำเนินงานของท่าอากาศยานอุดรธานีเองที่เป็นศูนย์กลางการถ่ายเปลี่ยนที่ดี และระบบขนส่งสาธารณะที่ดี (การเดินทาง) และชุมชนท่องเที่ยว (ส่งเสริมการดำเนินงานชุมชน) ประกอบด้วย

ในปัจจุบัน งานวิจัยและแนวคิดของระบบขนส่งสาธารณะทั้งไทยและต่างประเทศมีการอัพเดทข้อมูลในตรงตามสถานการณ์ของเมืองและประเทศนั้น ๆ อยู่เสมอ เนื่องจากระบบขนส่งสาธารณะที่ดีเป็นส่วนนึงของคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งงานวิจัยเหล่านี้มีจำนวนมากและสามารถหาข้อมูลได้ทั่วไป ส่วนในประเด็นขององค์กรของการดำเนินงาน เพื่อรัฐ ประชาชน หรือบุคคลอื่น เช่น นักท่องเที่ยว นักเดินทางนั้น แต่ละองค์กรอาจต้องวิเคราะห์และสร้างรูปแบบบูรณาการงานร่วมกัน เพื่อวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาและสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถสรุปและอภิปรายผลเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะจากสนามบินอุดรธานีสู่สถานที่ท่องเที่ยวที่เหมาะสมให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชน ได้ดังนี้

1) ความต้องการของระบบขนส่งสาธารณะ จากการศึกษาความต้องการของระบบขนส่งสาธารณะสู่สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรธานี พบว่า ระบบขนส่งสาธารณะไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนและนักท่องเที่ยว เป็นปัญหาที่มาอย่างยาวนาน เนื่องจากจำนวนประชากรในเมือง นักท่องเที่ยวและนักเดินทางได้เพิ่มจำนวนมากขึ้น ประกอบการเกิดปรากฏการณ์ท่องเที่ยวหลังสถานการณ์โควิด-19

จากข้อมูลที่มีการสอบถามฝ่ายประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุดรธานีที่สอบถามสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรธานีเพิ่มขึ้น ขณะที่พื้นที่โครงข่ายขนส่งสาธารณะไม่ทันต่อการเพิ่มขึ้นของปริมาณผู้ใช้ และโครงข่ายระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองและระหว่างเมืองยังไม่ครอบคลุมทั่วถึงและยังไม่เชื่อมต่อกันอย่างเป็นระบบทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการในการใช้ระบบขนส่งสาธารณะของประชาชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพัทธ์พงษ์ อุปลา (2561) ศึกษา การประยุกต์ใช้เทคนิค Stated Preference พบว่า ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจเลือกใช้บริการรถโดยสารประจำทางและรถตู้โดยสารสาธารณะในปัจจุบันส่วนใหญ่เลือกการให้บริการของรถโดยสารประจำทางในประเด็น อัตราค่าโดยสาร ความถี่ในการให้บริการ ไม่สามารถเชื่อมต่อการเดินทางกับระบบอื่น ๆ ไม่มีความสบายในการเดินทาง

2) เส้นทางและโครงข่าย จากการศึกษาเส้นทางและโครงข่ายระบบขนส่งสาธารณะในจังหวัดอุดรธานี พบว่า จังหวัดอุดรธานีมีโครงข่ายระบบขนส่งสาธารณะที่ไม่มีความครอบคลุมทั่วถึงและมีคุณภาพในระดับควรปรับปรุง โดยพบโครงข่ายที่ขาดหาย (Missing Links) ตามระบบการท่องเที่ยวของจังหวัดอุดรธานี ที่แบ่งได้ 3 สาย ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยว ประเภทประวัติ ศาสตร์ โบราณสถาน 2) แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ 3) แหล่งท่องเที่ยวประเภท ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรม โดยจังหวัดอุดรธานีควรมุ่งเน้นการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ ประหยัด และปลอดภัย โดยการพัฒนาเพื่อเชื่อมโยงระหว่างอำเภอและจังหวัดใกล้เคียงประกอบด้วย ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรเชษฐ์ คงเสน (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการระบบการให้บริการผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิในภาวะแข่งขันกับผลสัมฤทธิ์ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการจัดการระบบการให้บริการผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิจะเป็นการสร้างระบบรักษาการให้บริการผู้โดยสารรวมถึงอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ไม่ได้ให้มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ก่อให้เกิดนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการเกิดความไม่พอใจและนักท่องเที่ยวไม่ค่อยมาเที่ยวที่ประเทศไทยอีก

3) ยานพาหนะ จากการศึกษายานพาหนะในการเดินทางจากสนามบินอุดรธานีสู่สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรธานี พบว่า มีประเภทรถส่วนบุคคลและรถรับจ้างไม่ประจำทางเท่านั้น โดยไม่มีระบบขนส่งสาธารณะ ดังนั้น ภาครัฐ ได้แก่ ท้องถิ่นจังหวัดและขนส่งจังหวัด ควรกำกับดูแลยานพาหนะและมาตรฐานของผู้ขับขี่ยานพาหนะ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยของผู้ใช้บริการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา พงษ์สาศิริ (2562) ศึกษา การตัดสินใจเลือกรูปแบบการเดินทางระหว่างยานพาหนะส่วนบุคคลกับระบบขนส่งสาธารณะ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการครอบครองรถยนต์ส่วนบุคคลจะมีแนวโน้มที่จะไม่สนใจระบบขนส่งมวลชน ทั้งในแง่ความสะดวกสบายและค่านิยม

4) สถานีขนส่ง สนามบินอุดรธานี มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นสถานีกลางในการเชื่อมระบบขนส่งและมีสถานที่ตั้งเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมขนส่งสาธารณะไปยังเขตตัวเมืองและนอกเมืองได้ แต่สถานี

ขนส่งระหว่างทางหรือปลายทางยังขาดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุน เช่น จุดรอรถประจำทางและไม่ประจำทาง ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ ธรรมสอน (2562) ศึกษาระบบขนส่งสาธารณะในเมืองอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า ทัศนคติความคิดเห็นที่สำคัญของผู้ใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ ที่เห็นว่าควรปรับปรุง แก้ไขการให้บริการ คือ การนำรถโดยสารประจำทางใหม่และทันสมัยมาให้บริการ ปรับปรุงนิสัยและ มารยาทของคนขับ ควบคุมการจอดรถโดยสารให้เป็นระเบียบ เพิ่มเส้นทางการเดินรถให้เข้าถึง พื้นที่ให้มากขึ้น

5) ผู้ให้บริการหรือผู้ประกอบการขนส่ง พบปัญหาการขาดทุนสะสมของภาคเอกชนที่เคยให้บริการ ปัญหาในเรื่องคุณภาพการให้บริการ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ให้บริการประเภท Paratransit การแข่งขันทางธุรกิจที่รุนแรง ทั้งในการขนส่งทางถนนด้วยกัน และการแข่งขันกับการขนส่งรูปแบบอื่น เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาธุรกิจของผู้ประกอบการอีกทั้งโครงสร้างพื้นฐาน กฎระเบียบ และระบบขนส่งสาธารณะทางถนนที่มีอยู่ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการออกแบบหรือปรับปรุงให้รองรับการเดินทางท่องเที่ยวเพียงพอ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจภรณ์ สงวนชีพ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การรับรู้ของผู้ใช้บริการต่อระบบขนส่งสาธารณะของท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต. ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้เกี่ยวกับบริบทและลักษณะระบบขนส่งสาธารณะของท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต ด้านคุณภาพการบริการพนักงานอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากว่า การบริการของพนักงานให้กับนักท่องเที่ยวที่ท่าอากาศนานาชาติภูเก็ตยังไม่ค่อยใส่ใจนักท่องเที่ยว โดยที่บ้างครั้งพนักงานทำตัวไม่สนใจแก่นักท่องเที่ยว

6) การกำกับดูแลระบบขนส่ง ขนส่งจังหวัดอุดรธานีควรกำกับดูแลระบบขนส่งทางให้มีตามมาตรฐานสากล (TMD) รวมถึงบูรณาการระหว่างหน่วยงานอื่น ให้มีประสิทธิภาพ ตอบสนองความสะดวกสบายและความปลอดภัยในการใช้บริการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรจิรา กาศโอสถ (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการเผยแพร่มาตรการรักษาความปลอดภัยแก่ผู้โดยสารสนามบินสาธารณะ ผลการวิจัยพบว่า ผู้โดยสารกลุ่มนี้รับรู้มาตรการรักษาความปลอดภัยน้อยกว่ากลุ่มอื่นส่วนหนึ่งเนื่องมาจากท่าอากาศยานเน้นการเผยแพร่มาตรการรักษาความปลอดภัยผ่านทางป้ายประกาศและเสียงประชาสัมพันธ์ ซึ่งผู้โดยสารกลุ่มนี้มีการเปิดรับสื่อผ่านทางสื่อออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ และผู้โดยสารที่มีประสบการณ์การเดินทางมากกว่า 12 ครั้งต่อปี มีการรับรู้มาตรการรักษาความปลอดภัยด้านการบินมากที่สุด เนื่องจากประสบการณ์ส่งผลต่อการรับรู้ นอกจากนี้จากการวิจัยพบว่า ผู้โดยสารส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการรักษาความปลอดภัยด้านการบินและมีความสนใจในการเปิดรับข่าวสารภายในท่าอากาศยาน มีการศึกยาข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการรักษาความปลอดภัยด้านการบินก่อนการเดินทาง ข้อมูลเชิงบวกนี้แสดงให้เห็นว่าผู้โดยสารสามารถรับสารเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยด้านการบินได้ ซึ่งหากทางท่าอากาศยานเลือกใช้สื่อและการเผยแพร่ให้หมาะสมกับผู้โดยสารแต่ละกลุ่มจะเกิดการรับรู้ของผู้โดยสารมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. นักท่องเที่ยว มีความต้องการของใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะในการเดินทางเชื่อมต่อไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ จากสนามบินอุดร ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องท่าอากาศยานอุดรธานี, ขนส่งจังหวัดอุดรธานี และสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุดรธานี โดยเฉพาะท้องถิ่นที่มีหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะให้ประชาชนควรเข้ามาผลักดันให้เกิดระบบขนส่งสาธารณะเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรธานี โดยการจัดบริการสาธารณะ ที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการควบคุมอัตราค่าโดยสาร หรือ การจัดบริการสาธารณะจากเอกชนโดยรัฐทำหน้าที่ควบคุมดูแล

2. ตำแหน่งสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการอย่างมีประสิทธิภาพแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว เส้นทางและโครงข่ายของระบบขนส่งสาธารณะ ควรจัดสรรตามความต้องการและประเภทของสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ สาย A แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ สาย B แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และสายC แหล่งท่องเที่ยวศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ซึ่งควรจัดเฉพาะ เสาร์ - อาทิตย์ หรือในช่วงเทศกาลหรืองานสำคัญประจำจังหวัด

3. ด้านยานพาหนะ เนื่องจากจังหวัดอุดรธานีเป็นเมืองขนาดกลางการใช้รถไฟฟ้าเป็นระบบขนส่งสาธารณะอาจยังไม่เหมาะสม ดังนั้น ยานพาหนะควรเป็นรถสองแถว เช่น กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ที่พบว่ารถสองแถวมีความเหมาะสม ด้านราคา ขนาดยานพาหนะ การเข้าถึงการใช้บริการที่ดี ทำให้เหมาะกับการนำมาใช้ในจังหวัดอุดรธานีได้

4. ด้านสถานีขนส่ง สนามบินอุดรมีความพร้อมด้านสถานที่ ที่เป็นศูนย์กลางที่เชื่อมระหว่างเขตเมืองและนอกตัวเมือง ดังนั้น สนามบินควรพัฒนาความเชื่อมต่อโยงกับระบบขนส่งอื่นเพิ่มเติม เช่น การรถไฟแห่งประเทศไทย, เทศบาลอุดรธานี, บริษัทขนส่ง จำกัด และควรมีการพัฒนาการให้บริการข้อมูลข่าวสารและการจำหน่ายตั๋วผ่านช่องทางออนไลน์เพื่อความสะดวก และสามารถเก็บข้อมูลผู้โดยสารเพื่อนำมาพัฒนาการให้บริการในอนาคตได้

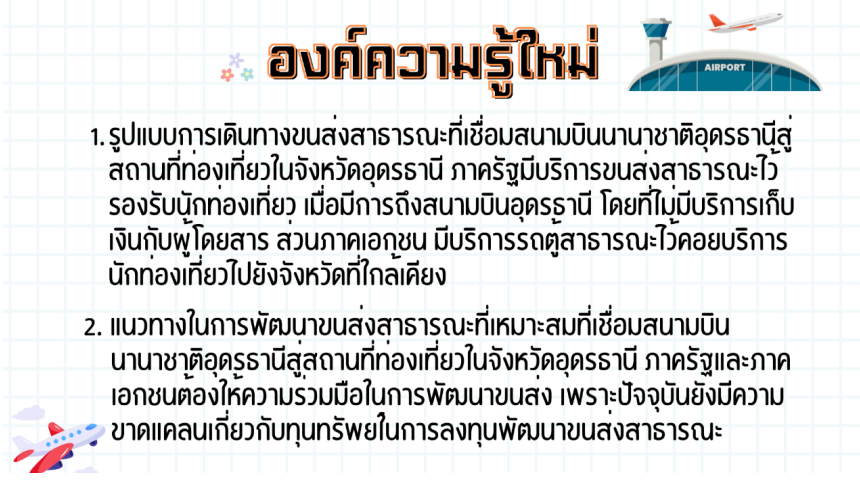
5. ภาครัฐควรเข้ามาช่วยเหลือด้านการลงทุนแก่ผู้ให้บริการหรือผู้ประกอบการขนส่ง ภาคเอกชนเองควรมีการพัฒนานำระบบการจองและจำหน่ายตั๋วออนไลน์มาใช้เพื่อเก็บข้อมูลผู้โดยสารเพื่อนำมาพัฒนาการให้บริการและการวางแผนธุรกิจในอนาคตได้ เช่น การซื้อตั๋วออนไลน์การเดินทางท่องเที่ยวของฮ่องกงการกำกับดูแลระบบขนส่ง มีความจำเป็นต้องบูรณาการแผนการทำงานร่วมกันระหว่างท้องถิ่นและขนส่งจังหวัดอุดรธานี ให้มีมาตราฐานของระดับขนส่งสากล (TMD) เพื่อให้การใช้บริการขนส่งตอบสนองความต้องการของประชาชน

6. ในส่วนของภาคเอกชนนั้น ได้มีการนำรถตู้เข้ามารับส่งผู้โดยสารที่สนามบินท่าอากาศยานอุดรธานี ไปส่งที่จังหวัดหนองคาย ถือได้ว่าอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เพราะว่า

บางท่านไม่ได้มีรถยนต์ส่วนตัว การที่นักท่องเที่ยวจะออกมาเรียกรถโดยสารเองคงไม่สะดวกและใช้เวลานาน แต่ทว่าภาครัฐเองไม่ได้มีนโยบายเกี่ยวกับการรับ-ส่ง นักท่องเที่ยวจากสนามบินไปส่งที่จังหวัดหนองคาย เนื่องจากว่าทางภาครัฐเองไม่ได้ใส่ข้อกฎหมายลงไปในฉบับการคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารที่ใช้บริการสายการบินของไทยในเส้นทางบินประจำภายในประเทศ พ.ศ. 2553 ในฉบับกฎหมายนี้ได้มีแต่เอ่ยถึงเกี่ยวกับท่าอากาศยานสนามบินอุดรธานี แต่ในข้อกฎหมายไม่ได้ออกเกี่ยวกับการคุ้มครองประชาชน ทางผู้วิจัยเองอยากจะให้ทางภาครัฐได้นำเสนอข้อกฎหมายจุดนี้ เพิ่มเติมลงไปในฉบับการคุ้มครองสิทธิของผู้โดยสารที่ใช้บริการสายการบินของไทยในเส้นทางบินประจำภายในประเทศ พ.ศ. 2553 เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยและคุ้มครองนักท่องเที่ยวอีกด้วย

องค์ความรู้ใหม่

จากการทำงานวิจัยเรื่อง แนวทางในการวางระบบขนส่งสาธารณะที่เชื่อมสนามบินนานาชาติอุดรธานี สู่สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรธานี ได้มีการนำเสนองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำผลประกอบการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา. (2555). เศรษฐกิจท่องเที่ยวประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2566, จาก https://www.sme.go.th/upload/mod_download/download- 20180622100850.pdf

กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). ท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานี. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2566, จาก https://roijang.com/ที่เที่ยวอุดร/

เบญจภรณ์ สงวนชีพ. (2560). การรับรู้ของผู้ใช้บริการต่อระบบขนส่งสาธารณะของท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

ปวีณา พงษ์สาศิริ. (2562). การตัดสินใจเลือกรูปแบบการเดินทางระหว่างยานพาหนะส่วนบุคคลกับระบบขนส่งสาธารณะ. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ประพัทธ์พงษ์ อุปลา. (2561). การประยุกต์ใช้เทคนิค Stated Preference เพื่อใช้ในการประเมินประสิทธิภาพระบบขนส่งสาธารณะขนาดกลาง. กรงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรเชษฐ์ คงเสน. (2562). การจัดการระบบการให้บริการผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิในภาวะแข่งขันกับผลสัมฤทธิ์. กรงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.

สมบัติ ธรรมสอน. (2562). ขนส่งสาธารณะในเมืองอุดรธานี. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

อรจิรา กาศโอสถ. (2562). แนวทางการพัฒนาการเผยแพร่มาตรการรักษาความปลอดภัยแก่ผู้โดยสารสนามบินสาธารณะ. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.